

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-5 ta' Mejju, 2004

Ċitazzjoni Numru. 2508/1999/1

Lloyds (Malta) Limited* fil-kwalità tagħha ta' rappreżentanti *ex lege* u għalhekk għan-nom tal-membri ta' *Lloyds* illi flimkien jiffirmaw id-ditta assikuratriċi ossija sindakat ta' *Lloyds* illi jgħib in-numri 980, 218 u 1228 u jopera taħt l-isem *Ensign Motor Policies at Lloyds*, u *Laferla Insurance Agency Limited* bħala rappreżentanti lokali ta' l-istess ditta ossija sindakat, kif dan is-sindakat jinsab issurrogat fid-drittijiet ta' l-assikurat tiegħu *Swift Car Hire Limited

Versus

Alan Camilleri

Din il-kawża hija dwar haġta bejn żewġ karrozzi li ġrat fil-Mosta fil-31 t'Ottubru 1997.

lċ-ċitazzjoni tgħid illi s-soċjetà *Laferla Insurance Agency Limited* hija mandatarja u rappreżentatriċi tal-membri tad-

ditta assikuratriċi *Lloyds* miġbura f'sindakat li jaħdem taħt l-isem *Ensign Motor Policies at Lloyds*. F'din il-kwalità *Laferla Insurance Agency Limited* kienet ħarġet il-polza numru 602/31-12 fil-31 ta' Diċembru 1996 u biha kopriet taħt polza *comprehensive* il-vettura tal-marka *Subaru* bin-numru ta' reġistrazzjoni X-4317, illum LCK 263, proprjetà ta' *Swift Car Hire Limited*.

Il-konvenut, waqt illi fil-31 t'Ottubru 1997 kien qiegħed isuq il-vettura *Pajero*, bin-numru JAF 628, fil-Mosta, minħabba nuqqas ta' għaqaq fis-sewqan ħabat mal-karrozza assikurata u għamel ħafna ħsara.

Is-soċjetà *Laferla Insurance Agency Limited nomine* taħt il-polza t'assikurazzjoni għamlet tajjeb għal parti sew mid-danni li ġarrbet is-soċjetà assikurata, fis-somma ta' elfejn disa' mija u tlieta u erbgħin lira (Lm2,943) u wara li ħallset kienet surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurata. Issa fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti, wara li tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għall-inċident u għandu jwieġeb għad-danni, tillikwida d-danni fis-somma ta' elfejn disa' mija u tlieta u erbgħin lira (Lm2,943), jew somma aktar preċiża, u tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-imgħax u l-ispejjeż.

Il-konvenut ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. l-azzjoni waqgħet bi preskrizzjoni taħt l-art. 2153 tal-Kodiċi Ċivili;
2. l-attur għandu jagħmel il-prova ta' l-interess ġuridiku tiegħu, u jekk din il-prova ma ssirx it-talbiet tiegħu għandhom jiġu miċħuda; u
3. il-konvenut ma jaħtix għall-inċident.

Qabel ma nidhlu fil-meritu tal-kawża, inqisu l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni ta' sentejn taħt l-art. 2153 tal-Kodiċi Ċivili. L-inċident ġara fil-31 t'Ottubru 1997. L-ewwel att li kiser il-preskrizzjoni kien ittra uffiċjali ipprezentata fl-14 ta' Mejju 1999¹ — anqas minn sentejn wara l-inċident — u notifikata lill-konvenut fis-16 ta' Mejju 1999. Il-kawża nfetħet fis-17 ta' Novembru 1999, anqas minn sentejn wara li nkisret il-preskrizzjoni.

L-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni hija għalhekk miċħuda.

Il-konvenut ressaq eċċezzjoni preliminari oħra, dik ta' nuqqas ta' interess.

¹ *Fol. 52.*

L-atturi esebew kopja ta' riċevuta ta' ħlas mingħand l-assikurata, u fl-istess att kienu wkoll surrogati fid-drittijiet tagħha. Tassew, ma jissemmiex l-isem ta' l-assikurata, u n-numru tal-polza ma jaqbilx, għalkemm id-data ta' l-incident hija l-istess waħda, iżda b'nota maħlufa fit-30 t'April 2003² Charles Galea, rappreżentant tas-soċjetà attriċi, xehed illi n-numru tal-polza muri fuq ir-riċevuta huwa ħażin, u l-ħlas tassew sar lis-soċjetà assikurata. Billi għalhekk kienet is-soċjetà assikuratriċi attriċi li għamlet tajjeb għall-ħsara, u kienet surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat, għandha interess tmexxi b'din il-kawża u l-eċċezzjoni hija miċħuda.

Ngħaddu issa biex inqisu l-meritu tal-kawża. L-incident seħħ hekk:

John Mary Sant kien qiegħed isuq il-vettura assikurata fi Triq Biżbizija, il-Mosta, sejjer lejn Burmarrad, u l-konvenut kien ukoll qiegħed isuq fl-istess triq iżda lejn ir-Rabat. Dak il-ħin kienet ix-xita u t-triq kienet mudlama. Hekk kif il-konvenut kien qabeż id-Dar ta' l-Irtiri *Mount Saint Joseph* tilef il-kontroll tal-vettura tiegħu, li marret lejn il-lemin tat-triq, għal fuq il-vettura assikurata. Bid-daqqa, lill-vettura assikurata tefgħetha lejn in-nofs tat-triq, u l-vettura tal-konvenut ħabtet ukoll mal-ħajt fuq in-naħa tal-vettura assikurata.

Il-vettura assikurata tant kellha ħsara li ma setgħetx tisewwa, u l-attriċi ħallset elfejn u disa' mitt lira (Lm2,900) lil sidha bħala kumpens. Ħallset ukoll ħamsa u għoxrin lira (Lm25) għall-irmonk, ħmistax-il lira (Lm15) għas-survey, u tliet liri (Lm3) għall-iskizz tal-pulizija: b'kollox elfejn disa' mija u tlieta u erbgħin lira (Lm2,943).

Il-konvenut ma xehedx u l-verżjoni tiegħu ta' kif seħħ l-incident nafuha biss indirettament, permezz ta' dak li qal lill-pulizija minnufih wara l-incident. Fir-rapport tal-pulizija jingħad illi l-konvenut kien qal illi "waqt li kien qed isuq il-vettura tiegħu lejn ir-Rabat ammont ta' ilma niżel fuq il-windscreen tal-vettura tiegħu, fejn f'daqqa waħda jaf li ħabat ma' xi ħaġa li kienet is-Subaru" g'il-vettura assikurata³.

² Fol. 89.

³ Fol. 59.

Fil-fehma tal-qorti l-incident seħħ għax il-konvenut ma kienx qiegħed isuq bil-għaqal u bl-attenzjoni meħtieġa meta tqis il-kondizzjoni tat-triq. In-natura tal-ħsarat, kif jixhdu r-ritratti⁴ tal-vetturi meħuda wara l-incident, juru illi l-impatt kien qawwi. Is-sewwiq tal-vettura assikurata u x-xhud li kienet riekba miegħu t-tnejn xehdu illi l-vettura assikurata kienet misjuqa bilmod⁵, u dan ifisser illi kien l-konvenut li kien qed iġerri, u kien qiegħed iġerri wisq meta tqis li t-triq kienet imxarrba bix-xita, u għalhekk tiżloq, u mudlama. Il-konvenut ma jistax jeħles mir-responsabbiltà billi jgħid illi l-vettura tiegħu daħlet fi *skid* meta kien is-sewqan bla għaqal tiegħu li daħhal il-vettura fi *skid*.

Fil-fehma tal-qorti, għalhekk, il-ħtija hija tal-konvenut waħdu.

Dwar il-*quantum* tad-danni ma hemmx kontestazzjoni⁶ u l-qorti għalhekk tillikwida d-danni fis-somma ta' elfejn disa' mija u tlieta u erbgħin lira (Lm2,943).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut u tgħid illi l-konvenut waħdu kien jaħti għall-incident, tillikwida d-danni tas-soċjetà attriċi fis-somma ta' elfejn disa' mija u tlieta u erbgħin lira (Lm2,943) u tikkundanna lill-konvenut jhallas lis-soċjetà attriċi d-danni hekk likwidati flimkien ma' l-imgħaxijiet u l-ispejjeż mitluba fiċ-ċitazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁴ *Fol. 77.*

⁵ Ara l-*affidavit* ma]luf minn Jonh Mary Sant fl-14 ta' Settembru 2001, *fol. 42*, u x-xhieda ta' Laura Valerie Formosa fis-seduta tal-25 ta' ħunju 2002, *fol. 80 et seq.*

⁶ Ara d-dikriet mog]ti waqt is-seduta tal-25 t'Ottubru 2001, *fol. 49.*